

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5C/204/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816205657
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2017:8816205657.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: U. D., M.. XX.X.XXXX, A. Q. U. XX, XXXX XX U., zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300,- eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie v sume 300,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 28.7.2016 domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 300,- eur spolu s trovami konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní, vedenom v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28C/384/2014 o zrušenie rozhodcovského rozsudku a o odklad vykonateľnosti bol žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný. V odôvodnení rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 28C/384/2014, z 2.9.2015 súd uviedol, že vyhodnotil rozhodcovskú zmluvu z dôvodov neprijateľnej zmluvnej podmienky ako neplatnú a preto bolo dôvodné vyhovieť žalobe v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 40 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní. Žalobca poukázal na § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Žalobca si ako spotrebiteľ uplatňuje satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv. Primerané finančné zadostučinenie mať sankčnú a odradzujúcu funkciu. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

2. Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so spisom spis Okresného súdu Prešov sp.zn. 28C/384/2014 a z predmetného spisu žalobou, rozsudkom Okresného súdu Prešov sp.zn. 28C/384/2014 zo dňa 2.9.2015 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/378/2015 zo dňa 31.3.2016, prednesom právneho zástupcu žalobcu, písomným podaním žalovaného doručeným súdu 5.10.2017 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že v danom prípade došlo k naplneniu podmienok pre vznik nároku na primerané finančné zadostučinenie v zmysle ustanovenia § 3 odseku 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Tento nárok odvodzuje od úspechu v konaní, ktoré bolo vedené v Prešove pod spisovou značkou 28C/384/2014 v tomto konaní nepochybne bol žalobca ako spotrebiteľ úspešný. Ak by sa žalobca nedomáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku, žalobcovi hrozilo, že by musel plniť žalovanému aj také plnenia, na ktoré žalovaný nemá nárok.

5. Žalovaný v písomnom podaní uviedol, že neuznáva žalobcom vznesený nárok na finančné zadosťučinenie ani čo do dôvodu, ani čo do výšky. Žalovaný zdôrazňuje, že žalobca nijakým relevantným spôsobom neodôvodnil vznesený nárok na finančné zadosťučinenie. Žalovaný má za to, že žalobcovi finančné zadosťučinenie neprislúcha, nakoľko neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, žalobcovi nevznikla. Žalovaný by chcel poukázať na skutočnosť, že ako môže byť poskytnutá dlžníčke právna ochrana, keď sama je tá, ktorá ako prvá porušila svoje povinnosti, nakoľko si neplnila záväzky, ku ktorým pristúpila. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa síce úspešnému účastníkovi konania priznáva právo na primerané finančné zadosťučinenie, no žalovaný má za to, že takto zákonom priznané právo je potrebné vykladať skôr reštriktívne. Teda súd podľa názoru žalovaného pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia musí zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zabezpečenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu, vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie žalobcom požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Žalovaný má za to, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nie len deklaráciu porušenia. Takisto je nanajvýš otáznave, či je právne prípustné priznať právnu ochranu tomu, kto sám právo porušuje. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, žalobcovi nevznikla. Navyiac, v súvislosti so spôsobom vyčíslenia finančného zadosťučinenia žalovaný rade zdôrazňuje, že vyčísľovať nemajetkovú ujmu s ohľadom na majetkovú ujmu/nárok nie je možné. Žalobca vo svojom návrhu vôbec neuvádza, na základe porušenia akého práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi si voči žalovanému uplatňuje nárok na primerané finančné zadosťučinenie, žalobca vo svojom návrhu nešpecifikoval aká ujma mu mala byť ako spotrebiteľovi spôsobená, žalobca nijako nepreukázal, že by v návrhu nešpecifikované porušenie práva alebo povinnosti zo strany žalovaného bolo spôsobilé prívodiť mu ako spotrebiteľovi ujmu, na základe čoho určil žalobca výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia na sumu 300,- eur. Právo na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia podlieha premlčaniu v objektívnej a subjektívnej premlčacej lehote, pretože aj keď je nemajetkové právo, svojou povahou je blízke právam majetkovým (Rozsudok NS SR zo dňa 25. septembra 2008, sp. zn. 5 Cdo 278/2007; R ČR 4/2008; Uznesenie NS SR zo dňa 17. februára 2011, sp. zn. 5 Cdo 2565/2009 - R SR 64/2014 per analogiam). Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (per analogiam k zásahu do práva na ochranu spotrebiteľa) (Uznesenie NS SR zo dňa 17. februára 2011, sp. zn. 5 Cdo 2565/2009). V zmysle ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka subjektívna lehota začína plynúť okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. V danom prípade musel mať žalobca vedomosti o týchto skutočnostiach už v čase podania žaloby, pričom pôvodná žaloba bola podaná dňa 21.10.2014. Pôvodná žaloba bola podaná dňa 21.10.2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/212/2014, kde sa žalobca domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Konanie bolo skončené dňa 25.05.2017 rozsudkom Krajského súdu v Prešove vedeným pod sp. zn. 20Co/83/2016-115. Následne žalobca podal ďalšiu žalobu dňa 18.12.2014, v konaní vedenom pod sp. zn. 28C/384/2014, kde sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku. Konanie bolo skončené dňa 31.03.2016 rozsudkom Krajského súdu v Prešove vedeným pod sp. zn. 7Co/378/2015. Teraz podal žalobca samostatnú žalobu o uplatnenie si finančného zadosťučinenia vo výške 300,00 eur, ktoré doposiaľ absolútne požadované nebolo v predošlých konaniach. Žalovaný poukázal na rozhodnutia, kde sa súd zaoberal námietkou premlčania primeraného finančného zadosťučinenia, a to na rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 9C/159/2012 - 138, rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 7C/49/2011 - 170, rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 10C/3/2011, Uznesenie NS SR z 28.9.2010 sp.zn. 6 Cdo/99/2010. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobcovi nič nebránilo podať návrh na doplnenie žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia už v predošlých konaniach. Právny zástupca žalobcu tým, že podáva osobitne žalobu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nekoná v prospech klienta, ale vo svoj vlastný, čím sa snaží vyúčtovať si ďalšie trovy právneho zastúpenia.

6. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 2.9.2015 sp.zn. 28C/384/2014 zrušil rozhodcovský rozsudok vydaný Slovenskou rozhodcovskou, a.s.. Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, sp. zn. SR 13970/14

z 12.11.2014, odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku vydaného Slovenskou rozhodcovskou, a.s., Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, sp. zn. SR 13970/14 z 12.11.2014 a zaviazal žalovaného na úhradu trov žalobcovi. V odôvodnení uviedol, že pôvodná zmluva o poskytnutí úveru zo dňa 1.2.2013 je spotrebiteľskou zmluvou, pretože žalovaný konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, ale žalobca vystupoval v tomto konaní ako spotrebiteľ a nie ako podnikateľský subjekt. Súd sa zaoberal platnosťou rozhodcovskej zmluvy. Tým, že je spracovaná ako formulárová zmluva je zrejmé, že navrhovateľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. V zmysle citovaných zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka platí teda fikcia, že rozhodcovská zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú. Opak by musel preukázať dodávateľ, teda v danom prípade žalovaný. To, že je rozhodcovská zmluva na samostatnej listine, však nepostačuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Mcdo/9/2012. Rozhodcovský súd si vyberá podľa rozhodcovskej zmluvy sám žalovaný a už táto okolnosť vyvoláva pochybnosti o nezaujatosti rozhodcovského súdu (nález Ústavného súdu ČR - IIÚS/2164/2010).

7. Vyššie uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/378/2015 zo dňa 31.3.2016. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že Občiansky zákonník účinný od 1.1.2008 za neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluvná podmienka spotrebiteľom individuálne nedojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni prejednaniu a rozhodnutiu veci rozhodcovským súdom v rozhodcovskom konaní. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 len demonštratívne menuje niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľnej podmienky môžu mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, v rozhodcovskom konaní uplatnený nárok rozhodcovským súdom vôbec nemal byť prejednaný a rozhodnutý. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ustanovením § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov) rozhodcovskému súdu chýba základný predpoklad pre rozhodnutie sporu v rozhodcovskom konaní.

8. Zmluva o úvere č. 803401802 bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá dňa 1.2.2013.

9. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

10. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú

hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

12. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

15. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

17. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 1.2.2013 zmluvu o úvere č. 803401802, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalobkyni vo výške 1000,- eur a zároveň rozhodcovskú zmluvu.

18. Zmluva zo dňa 1.2.2013 uzatvorená medzi žalovaným a žalobcom je podľa povahy spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Zo zmluvy je zrejmé, že žalovaný ako veriteľ konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobca bol spotrebiteľom, keďže zmluvu uzavrel ako fyzická osoba a pri jej uzatvorení nekonal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť meniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Uvedené sa týka aj prejednávanej veci, pretože zmluva o úvere bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenom tlačive žalovaného a s pripraveným znením mu bola predložená na podpis ako aj obchodné podmienky, ktoré žalobkyňa nemala možnosť pred podpisom ani prečítať.

19. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou - typovou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

20. Ako vyplýva z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

21. V zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

22. Podľa citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch prípadne iných predpisov. Uplatnením práva možno rozumieť tak podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

23. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

24. V danej právnej veci mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 28C/384/2014 žalobca si úspešne uplatnil svoje právo ako spotrebiteľ, keď sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku, z dôvodu neplatnej rozhodcovskej zmluvy, pričom súd jeho návrhu vyhovel a vyhodnotil rozhodcovskú zmluvu z dôvodov neprijateľnej zmluvnej podmienky za neplatnú. Okresný súd Prešov v rozsudku sp.zn. 28C/384/2014 ako ja Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn. 7Co/378/2015 zo dňa 31.3.2016 vyslovili, že rozhodcovská zmluva z 1.2.2013 je pre rozpor s ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, neplatná.

25. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Možno prisvedčiť žalobcovi, že znášal stav právnej neistoty, nakoľko proti žalobcovi bol dňa 12.11.2014 vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorým bol žalobca zaviazaný okrem istiny aj na úhradu poplatkov, úroku pri sadzbe 39,15% ročne, zmluvnej pokuty. Uvedené rozhodnutie bolo vydané na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, ako vyplynulo z konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 28C/384/2014.

26. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života.

27. Žalobcovi ako spotrebiteľovi bola odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak žalovaný podá voči nemu žalobu u jedného z vopred vybraných rozhodcovských súdov, čím reálne došlo k narušeniu zákonom sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Žalobca sa podpisom zmluvy reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu obranu. Bola mu tak odopretá možnosť brániť svoje práva vo všetkých sporoch, v ktorých by sa domáhal svojich práv dodávateľ v rozhodcovskom konaní. Zmluvná podmienka, ktorú súd vyhlásil za neplatnú, nútila žalobcu ako spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, čím ho nútila vzdať sa ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom vo všetkých prípadoch, ak bude vystupovať na strane žalovaného a dodávateľ sa bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv žalobou podanou u ním vybraného rozhodcovského súdu. Takéto dojednanie spôsobovalo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami sporu na úkor žalobcu ako spotrebiteľa, čím žalobcovi privodzovalo stav právnej neistoty.

28. Žalobca bol nedôvodne vystavený psychickému vypätiu zo strany žalovaného v nemalej miere aj tým, že samotný žalobca musel na dosiahnutie stavu relatívnej právnej istoty iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv (konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku vedené na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 28C/384/2014).

29. Samotné súdne konanie, ktoré bolo v danej situácii jedinou možnosťou žalobcu, je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Súd pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi vychádzal najmä z porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity tohto zásahu do práv spotrebiteľa, ktorým zásahom bolo odňatie ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, výšky sumy žalovaným

požadovanej a prisúdenej rozhodcovským rozsudkom prostredníctvom neplatnej rozhodcovskej doložky, ďalej z dĺžky trvania závadného stavu, nakoľko konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku sa viedlo od roku 2014.

30. Vzhľadom na objektívnu spôsobilosť tohto závadného stavu vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný a za primerané finančné zadosťučinenie súd považoval žalobcom žiadanú sumu 300,- eur, na ktorej zaplataenie žalovaného zaviazal. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcu žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla. Ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa priznáva spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy spotrebiteľovi, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

31. Žalobca sa v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 28C/384/2014 svojich práv aktívne a úspešne domáhal podaním žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom v uvedenom konaní bolo právoplatne rozhodnuté až dňa 29.4.2016.

32. V tomto smere sú nedôvodné námietky zo strany žalovaného, že k uplatňovaniu požiadavky na primerané finančné zadosťučinenie dochádza s výrazným časovým odstupom a nedôvodná je tiež ním vznesená námietka premlčania. Žalobca na tunajšom súde podal žalobu o zaplataenie primeraného finančného zadosťučinenia 28.7.2016, teda približne po troch mesiacoch po právoplatnom skončení konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku. K uplatňovaniu požiadavky na finančné zadosťučinenie došlo v bezprostrednej časovej následnosti po skončení konania, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva žalobcu ako spotrebiteľa. Súd je toho názoru, že všeobecná trojročná premlčacia doba mohla začať plynúť najneskôr právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bolo vyslovené porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej predpismi na ochranu spotrebiteľa. V zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie úspešné uplatnenie práva, teda v danom prípade možno považovať za okamih úspešného uplatnenia práva spotrebiteľom, právoplatné skončenie konania, ktorým bolo vyslovené porušenie práva spotrebiteľa. Navyše súd poukazuje na skutočnosť, že samotný zrušený rozhodcovský rozsudok bol vydaný dňa 12.11.2016, teda od vydania tohto závadného rozsudku (vydaného na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy) do podania žaloby o primerané finančné zadosťučinenie neubehli ani dva roky. Súd preto považoval námietku premlčania vznesenú žalovaným za nedôvodnú a bezpredmetnú.

33. Predpokladom pre priznanie nároku podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch, prípadne ďalších predpisov na ochranu spotrebiteľa.

34. Výška priznaného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu a nemožno ju objektívne preukázať. Uvedené neznamena svojvôľu pri rozhodovaní súdu o výške priznaného finančného zadosťučinenia, ale pri tomto súd zohľadňuje viaceré kritéria tak, ako je uvedené vyššie (intenzitu a časové obdobie trvania závadného konania dodávateľa, satisfakčnú a sankčnú funkciu zadosťučinenia a podobne).

35. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie výslovne sankciou za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, avšak určitý odstrašujúci a preventívny účinok na závadne konajúceho dodávateľa je v zadosťučinení obsiahnutý.

36. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla. Teda už samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007

Z.z. Spotrebiteľ už vôbec nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie už bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ je oprávnený uplatniť si nárok na primerané finančné zadosťučinenie samostatnou žalobou na súde, ako tomu žalobca učinil aj v prejednávanej veci.

37. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

38. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Súd žalobe žalobkyne vyhovel v plnom rozsahu, preto jej patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.